

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля
« 07 » *липень*

Юрій БІДЗІЛЯ
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ МЕДІЙНИКА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітня програма	Журналістика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Культура мовлення медійника**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 Журналістика** спеціальності **061 Журналістика** освітньої програми «**Журналістика**».

Розробник: *Шебештян Ярослава Михайлівна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри журналістики**

Протокол № 12 від 27 червня 2024 року

Завідувач кафедри Євген СОЛОМІН

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 9 від 28 червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 135	четвертий	четвертий
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 7 аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	восьмий	восьмий
	Лекції:	
	18	6
	Практичні (семінарські):	
	26	12
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: комбінована	Самостійна робота:	
	69	117

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Культура мовлення медійника» - логічного й обґрунтованого завершення циклу мовознавчих курсів, що вивчають студенти, здобуваючи кваліфікацію бакалавра журналістики, - є гармонійне формування особистості майбутнього медійника як професійного мовця, зокрема в аспекті його культуромовної компетенції на всіх рівнях; систематизація та доповнення фахових знань у зв'язку з основними категоріями культури мови (змістовністю, правильністю, точністю, ясністю, логічністю, багатством, різноманітністю мовлення і т.ін.).

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних наук.

ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність спілкуватися державною мовою.

СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК 03. Здатність створювати медіапродукт.

СК 08. Здатність використовувати різні методи пошуку, оброблення та аналізу різноманітної інформації, будувати та розвивати логічні аргументи з чітким формулюванням висновків щодо них.

Вивчення дисципліни «Культура мовлення медійника» надає студентам додаткові переваги й можливості щодо ефективного застосування культуромовних засад під час професійної мовної діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Культура мовлення медійника» є здобуті впродовж попередніх семестрів знання з циклів дисциплін, що стосуються різних аспектів медіалінгвістики, теорії та практики журналістики та ін., як-от:

ОК 23. Основи медіакритики;

ОК 22. Літературне редагування у ЗМК;

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Культура мовлення медійника», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.	ПР 01

Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	ПР 02
Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.	ПР 03
Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	ПР 11
Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.	ПР 15
Оволодіти комплексом професійних знань і навичок, необхідним для продовження навчання в магістратурі та здійснення наукової роботи.	ПР 21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Культура мовлення медійника»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здатність на основі здобутих з теорії культури мови знань науково аналізувати, пояснювати, фахово інтерпретувати інформаційний продукт / медіатекст.	ПР 01
Навички ефективно застосовувати лінгвістичний терміноапарат для розуміння, інтерпретації, розробки виробничих дій, спрямованих на створення якісного за культуромовними критеріями медіатексту / сукупності текстів.	ПР 02
Уміння за науковими культуромовними критеріями оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.	ПР 03
Ґрунтовні навички вільного спілкування (зокрема й за допомогою необхідних одиниць медіалінгвістичного терміноапарату, культуромовних категорій) із фахових питань; високопрофесійне застосування засобів сучасної української літературної мови в різних комунікативних ситуаціях і формах (усній, письмовій, гібридній / синтетичній).	ПР 11
Уміле застосування знань з культури мови як інтегральної лінгвістичної галузі для створення професійного (усного, письмового) інформаційного продукту різних жанрів і різної соціально значущої тематики чи для пропагування / просування соціально значущих цінностей, проведення відповідних інформаційних просвітницьких заходів.	ПР 15
Опанування комплексу теоретичних фундаментальних знань і прикладних культуромовних навичок, необхідного для продовження навчання, здійснення наукової роботи різного рівня (зокрема магістерського).	ПР 21

--	--

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни «Культура мовлення медійника» є: поточний контроль на лабораторних заняттях, контроль результатів опанування тем і виконання завдань, запланованих у межах самостійної й індивідуальної роботи (як-от: реферат, наукове повідомлення); підсумковий контроль здійснюється у формі модульної роботи та іспиту.

У процесі викладання дисципліни застосовуються такі загальноприйняті засоби діагностики, контролю й самоконтролю: усне опитування, індивідуальні й групові бесіди / колоквіуми, письмові роботи (аналіз, реферування, наукове повідомлення); як джерело одержання знань, формування навичок і вмінь - лекція, аналіз емпіричного матеріалу з ЗМК. За дієвістю підходів превалюють методи, що традиційно забезпечують опанування навчального предмета, стимулюють і мотивують навчально-наукову діяльність: словесні, візуальні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні, навчальні дискусії, проблемні ситуації, творчі завдання, пошук тощо.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань до відповідних тем, підготовка наукових повідомлень, захист рефератів.

Форма модульного контролю: письмова робота і бесіда / колоквіум.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен. Підсумкова оцінка може бути виставлена за результатами поточного оцінювання – за сумою балів, набраних здобувачем на лабораторних заняттях і під час модульної контрольної роботи. Сума балів за всі види робіт визначається в межах 100 балів. Оцінювання здобувачів вищої освіти також передбачає врахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>). Сума балів за всі види робіт обраховується у межах 100 балів як середнє арифметичне.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
5	10	5	10	5	5	5	5	5	5		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість денна/ заочна	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	-	-
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	22/8	40
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-
Презентація	-	-
Наукове повідомлення / реферат	2	20
Тези / стаття	-	-
Модульна контрольна робота	1	40
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається із двох компонентів: письмової аудиторної роботи (теоретичні питання, що зорієнтовані на вияв рівня опанування студентом наукового матеріалу, здатність критично мислити, самостійно задіювати теоретичні положення, стрижневі поняття, терміни в різних контекстах, ілюструвати свої судження актуальним прикладами з медіа) та бесіди / колоквиуму (інтерпретація фактів сучасної медіаторчості, що здійснюється в контексті основних наукових положень, понять галузі / дисципліни). Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу становить 40 балів.

Розподіл балів здійснюється за такими параметрами: студент продемонстрував відмінну орієнтацію у теорії, дав правильні відповіді на питання, зробив оригінальні висновки, при виконанні практичного завдання продемонстрував системні знання та здатність критично мислити, науково оцінювати факти – 35 - 40 балів («відмінно»); студент в основному розкрив теоретичні питання, задіяв адекватні узагальнення, у

цілому добре оперує терміноодинацями, уміє за їх допомогою інтерпретувати оригінальний емпіричний матеріал, однак при цьому припускається деяких неточностей, несуттєвих помилок – 25-34 балів («добре»); студент не повністю розкрив теоретичні питання, хоча вказав найбільш суттєве, належно не володіє необхідними термінами, основними поняттями; через недостатнє розуміння програмного матеріалу припустився багатьох помилок – 10-24 балів («задовільно»); студент не розкрив теоретичних питань, не має системних знань, не зміг інтерпретувати за допомогою відповідних наукових понять емпіричний матеріал – 0-10 балів («незадовільно»).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі іспиту та дає можливість визначити рівень засвоєння студентами теоретичних знань, практичних умінь і навичок. Максимальна оцінка з підсумкового семестрового контролю становить 100 балів. Підсумок формується як середнє арифметичне з оцінок за всі передбачені програмою роботи. За результатами контролю знань студентів, можливе виставлення оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Оцінка «відмінно» (90 – 100, А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка «добре» (82 – 89, В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка «добре» (74 – 81, С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка «задовільно» (64 – 73, D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок через недостатнє розуміння програмного матеріалу.

Оцінка «задовільно» (60 – 63, E) виставляється, коли студент не повністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка «незадовільно» (35 – 59, FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка «незадовільно» (0 – 34, F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні. За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Шкала оцінювання:
 «відмінно» – А (90-100); «добре» – В (82-89), С (74-81); «задовільно» – D (64-73), E (60-63); «незадовільно» – FX (35-59), F (0-34).

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Культура мови і мовлення: об'єкт, предмет, проблематика і методи. Типологічний аспект мови і мовлення. Стилї мови і стилї мовлення. Основні риси публіцистичного мовлення.

Тема 2. Професійна мовнокомунікативна компетенція і комунікативні якості культури мови. Змістовність мовлення.

Тема 3. Правильність / нормативність мовлення як обов'язкова складова культуромовної компетенції журналіста. Чистота мовлення – ознака культури професійного мовлення.

Тема 4. Точність, логічність, ясність як комунікативні якості культури мови та обов'язкові ознаки культури мовлення журналіста.

Тема 5. Багатство і різноманітність як комунікативні якості культури мови та обов'язкові ознаки культури мовлення журналіста.

Тема 6. Виразність, доречність, дотепність і естетичність як комунікативні якості культури мови та ознаки культури мовлення медійника.

Тема 7. Культура наукового мовлення: нормативний, формально-змістовий, комунікативний аспекти.

Тема 8. Етикет і культура спілкування. Роль культури української мови та національного етикету в професійній журналістській діяльності.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання:				
	усього денна/ заочна	у тому числі			
лекції денна/ заочна		практичні і денна/ заочна	лабораторні денна/ заочна	інд-н а робот а денна/ заочна	самостійн а робота денна/ заочна

Модуль 1						
Тема 1. Культура мови і мовлення: об'єкт, предмет, проблематика і методи. Типологічний аспект мови і мовлення. Стилi мови і стилі мовлення. Основні риси публіцистичного мовлення.	14 / 18	2 / 2		4 / 2		8 / 14
Тема 2. Професійна мовнокомунікативна компетенція і комунікативні якості культури мови. Змістовність мовлення.	16 / 16	2 /		4 / 2		10 / 14
Тема 3. Правильність / нормативність мовлення як обов'язкова складова культуромовної компетенції журналіста. Чистота мовлення – ознака культури професійного мовлення.	15 / 16	3 /		4 /		8 / 16
Тема 4. Точність, логічність, ясність як комунікативні якості культури мови та обов'язкові ознаки культури мовлення журналіста.	14 / 16	2 /		2 / 2		10 / 14
Тема 5. Багатство і різноманітність як комунікативні якості культури мови та обов'язкові ознаки	16 / 18	3 /		4 / 2		9 / 16

культури мовлення журналіста.						
Тема 6. Виразність, доречність, дотепність і естетичність як комунікативні якості культури мови та ознаки культури мовлення медійника.	12 / 16	2 / 2		2 / 2		8 / 14
Тема 7. Культура наукового мовлення: нормативний, формально-змістовий, комунікативний аспекти.	12 / 16	2 /		2 / 2		8 / 14
Тема 8. Етикет і культура спілкування. Роль культури української мови та національного етикету в професійній журналістській діяльності.	14 / 17	2 / 2		4 /		8 / 15
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	135	18 / 6		48 / 12		69 / 117
Разом за семестр	135	18 / 6		48 / 12		69 / 117

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Культура мови і мовлення: об'єкт, предмет, проблематика і методи. Типологічний аспект мови і мовлення. Стилi мови і стилі мовлення. Основні риси публіцистичного мовлення.	4	2

2	Професійна мовнокомунікативна компетенція і комунікативні якості культури мови. Змістовність мовлення.	4	2
3	Правильність / нормативність мовлення як обов'язкова складова культуромовної компетенції журналіста. Чистота мовлення – ознака культури професійного мовлення.	4	
4	Точність, логічність, ясність як комунікативні якості культури мови та обов'язкові ознаки культури мовлення журналіста.	2	2
5	Багатство і різноманітність як комунікативні якості культури мови та обов'язкові ознаки культури мовлення журналіста.	4	2
6	Виразність, доречність, дотепність і естетичність як комунікативні якості культури мови та ознаки культури мовлення медійника.	2	2
7	Культура наукового мовлення: нормативний, формально-змістовий, комунікативний аспекти.	2	2
8	Етикет і культура спілкування. Роль культури української мови та національного етикету в професійній журналістській діяльності.	4	
Разом		26	12

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Опрацювати питання: мовленнєва поведінка як результат освіти, виховання й індикатор загальної ерудиції людини; вияв у медіапрактиці мовного чуття і смаку як культуромовних категорій; проблема культуромовної якості сучасного медіамовлення: типові вияви незмістовності, нелогічності, неясності, неправильності. Підготувати конспект.	8	14
2	Схарактеризувати змістовність журналістського мовлення у зв'язку з ефективністю втілення тематичного, інформаційного, фактичного, логіко-поняттєвого, емоційно-експресивного, архітектонічного, комунікативного компонентів медіатексту; культуромовні категорії та ідеал професійного медіатексту в сучасній теорії журналістики. Підготувати конспект.	8	14

3	З'ясувати поняття макростилю, підстилю, жанру; ідіостиль та ідіолект у медіапрактиці; особливості вияву авторського «я» в офіційних і неофіційних медіа. Підготувати конспект.	8	16
4	Проілюструвати прикладами такі культуромовні аспекти: суржик як штучне об'єднання елементів різних мов і культуромовна компетенція журналіста; умови застосування позалітературних (нестандартизованих) елементів у медіамовленні; особливості актуалізації іншомовних лексем у сучасному українському медіатексті; роль позамовних чинників у лінгвальній динаміці активного і пасивного. Підготувати конспект.	8	14
5	Опрацювати питання: культура офіційно-ділового мовлення у сучасних ЗМК; специфіка офіційно-ділового стилю сучасної української літературної мови; культуромовні особливості ділових текстів різних рівнів стандартизації (типізовані, трафаретизовані документи тощо); стильова контамінація в мовленні крізь призму макротипів медіатворчості. Підготувати конспект.	10	16
6	Схарактеризувати зміст і взаємозв'язок понять: етикет і культура мовлення; ввічливість і основи етикетного спілкування; мовний, мовленнєвий етикет, лінгвоетикет; фонетичні аспекти етикетного мовлення; мовчання і виражальні засоби етикетного спілкування. Підготувати конспект.	9	14
7	Опрацювати питання: двомовність і культура спілкування; оптимальність вибору в медіамовленні одиниць лексики і фраземіки; граматичні ресурси лінгвоетикету (іменники-назви осіб - індекси, регулятиви тощо – і традиційні форми звертання; вставні слова, словосполучення, речення як засіб етикетної модуляції мовлення і т.ін.). Підготувати конспект.	10	14
8	Дібрати актуальний ілюстративний матеріал до питань: антиетикет у спілкуванні; роль культури мови та національного етикету в професійній журналістській діяльності; еталонність професійного мовлення і відповідальна якісна журналістика. Підготувати конспект.	8	15
	Разом	69	117

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Теорія медіалінгвістики / За ред. Шевченко Л.І. К.: ВПЦ “Київський університет”, 2021. 214 с.
2. Шаповалова Г., Шебештян Я. Лінгвістичний аналіз тексту у вивченні дисциплін медіалінгвістичного циклу. Ужгород, 2024.
3. Шаповалова Г., Шебештян Я. Студентські наукові студії: соціокомунікаційний і медіалінгвістичний виміри. Ужгород, 2024.
4. Шебештян Я., Шаповалова Г. Медіатекст: природа, компоненти, стилістика. Ужгород, 2024.
5. Шебештян Я. М. Культура мовлення медійника: навчально-методичні матеріали. Ужгород, 2024.

Допоміжна література

1. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. К.: ВД «КМ Академія», 1994. 254 с.
2. .Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. Львів: Світ, 1990. 232 с.
3. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. К.: Рідна мова, 1998. 475 с.
4. .Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 536 с.
5. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. К.: ВЦ «Академія», 2007. 360 с. (Альма-матер).
6. Огієнко І. Наука про рідномовні обов’язки: Рідномовний катехизис для вчителів, робітників пера, духовенства, адвокатів, учнів і широкого громадянства / Проф., д-р Іван Огієнко. К.: АТ «Обереги», 1994. 72 с. (Б-ка АТ «Обереги»).
7. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури. 2006. 312 с.
8. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994. 240 с.
9. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. К.: Наукова думка, 1976. 286 с.
10. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради: навч. посіб. К.: Либідь, 2008. 240 с.
11. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. К.: Знання, 2006. 291 с. (Вища освіта ХХІ століття)
12. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2010. 216 с. (Серія «Альма-матер»).
13. 5.Теорія медіалінгвістики: *підручник* / За ред. Л.І. Шевченко. К.: ВПЦ: «Київський університет», 2021. 214 с.
14. Шаповалова Г. В., Шебештян Я. М. Теоретико-практичні питання текстознавства. Ужгород: Гражда, 2015. 100 с.

15. Шаповалова Г. В., Шебештян Я. М. Український медіатекст як невід'ємна частина сучасного публіцистичного мовлення. *Мова. Суспільство. Журналістика: збірник матеріалів і тез XXIV міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування й розвитку української мови «Мова. Суспільство. журналістика»* (Київ, 2 листопада 2018). К., 2018. С. 63 – 65.
16. Шаповалова Г., Шебештян Я. Історичні обставини формування етнотолерантності закарпатських медіа. *Науковий вісник Ужгородського університету* : серія: Філологія; / ред.кол.: Н. Венжинович (гол.), Г. Шумицька та ін. Ужгород : ПП Данило С. І., 2019. № 2 (43). С. 235-242.
17. Шаповалова Г., Шебештян Я., Путрашик В. Засади лінгвістичного аналізу медіатексту. *Communications and Communicative Technologies*. 2023. Вип. 23. С. 41 – 46.
18. Шебештян Я. М. Культура мовлення: навчально-методичні матеріали для студентів, які опановують журналістський фах. Ужгород: Гражда, 2015. 56 с.
19. Шебештян Я. М., Шаповалова Г. В. Несиметричність термінів «мова ворожнечі» і «hate speech» як проблема української медіатеорії. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Сер.: Філологія. Ужгород, 2019. № 1 (41). С. 181 – 184.
20. Шебештян Я., Шаповалова Г. Відображення місцевого колориту в сучасних закарпатських медіа. *Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття: монографія*, Ужгород: РІК-У, 2021. С. 470 – 496.
21. Шебештян Я. Функціональна своєрідність пропріативів у сучасному українському медіатексті. *Науковий вісник Ужгородського університету* : серія: Філологія. На пошану Кирила Йосиповича Галаса. Ужгород : ПП Данило С. І., 2021. Вип. 1 (45). С. 492 – 498.
22. Шебештян Я. Онімія сучасного українського телемовлення: культуромовний аспект. *Науковий вісник Ужгородського університету* : серія: Філологія. На пошану Олекси Мишанича. Ужгород : ПП Данило С. І., 2023. Вип. 1 (49). С. 219 – 224.

Інформаційні ресурси в мережі інтернет

1. Лінгвістичний портал MOVA.info URL: <http://www.mova.info/>
2. Орфоепічний словник української мови : В 2 т. / Уклад.: М. М. Пещак та ін. К. : Довіра, 2001. (Словники України). ISBN 966-507-109-2
Т. I : Близько 140000 слів. - 955 с. - ISBN 966-507-110 . URL:
<https://www.ulif.org.ua/bookline/orfoiepichnii-slovník-ukrayins-koyi-movi>
3. Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови; редкол.: В. М. Русанівський [та ін.]. Вид. 2-ге, випр. і допов. Київ: Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2004. 820, [2] с. URL:
<http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001051>
4. Український правопис. Електронна версія офіційного видання. URL::
<https://drive.google.com/file/d/1p0moU61Yrg4RskpJYtIjxkiAa5vrd0mM/view>

***

Сайт бібліотеки Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://www.journ.univ.kiev.ua/>

Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського:
<http://www.nbu.gov.ua/>

Електронна бібліотека відділення журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: <http://www.mediazakarp.at.ua>

Сайт бібліотеки БДПУ: <http://bdpu.org/Library>

Загальний сайт Національної бібліотеки ім. В.Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua/>

Сайт бібліотеки ім. Д.І.Чижевського: <http://library.kr.ua/>

Бібліотека зарубіжної літератури: http://www.booksbooksbooks.ru/index.php?option=com_content&view=category&id=82&Itemid=213

Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F> Платформа Prometheus: <https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2020/02/images.png>